

Oficiul Documente Muzicale la 30 de ani

CZU: 02(478Bălți)

Incursiuni în biografia unui oficiu

Elena ȚURCANU,
șef Oficiu Documente Muzicale
Ariadna MUSTEAȚĂ, *bibliotecar*

Bibliotecile reprezintă, în lumea contemporană, instituții cu funcții și roluri de o reală deschidere informațională, educațională și culturală. În structura BȘU a fost constituit, acum trei decenii, Oficiul Documente Muzicale care oferă diverse servicii de informare și documentare a studenților și profesorilor Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală, Liceului și Colegiului *Ion Creangă*, Liceului de Arte *Amadeus*. Actual, colecția Oficiului conține circa 55 mii de documente muzicale:

- * 45 973 documente de muzică tipărită
- * 2 155 publicații seriale de specialitate
- * 1 040 discuri de vinil
- * 200 audio casete
- * 115 CD-uri muzicale
- * 5 741 broșuri, programe

Echipamentul tehnic numără 3 picupuri, 2 combine muzicale, 1 casetofon, 1 televizor, 1 pian, 1 xerox, 10 calculatoare și 2 imprimante.

Colecția se completează sistematic cu noi achiziții, una din surse fiind și donațiile de carte. O achiziție relativ recentă o constituie colecția obținută prin intermediul Proiectului de dezvoltare a colecției pentru învățământul artistic (Fundăția SOROS), grant câștigat de BȘU în 2004 (236 titluri în circa 400 ex.). Fondul de note și fonografii cu-

prinde creații muzicale aparținând diferitor epoci și popoare.

Anual 26 mii de cititori consultă circa 47 mii de publicații: manuale, monografii, culegeri, cursuri universitare, note, partituri, reviste, dicționare și enciclopedii, discuri de vinil, CD, casete, calendare muzicale, fragmente din operele compozitorilor etc. Un rol important în formarea viitorilor specialiști îl au expozițiile dedicate vieții și operei personalităților din domeniu, expozițiile - vernisaje ale elevilor Liceului de Arte *Amadeus*, expozițiile / reviste informative care cultivă și dezvoltă sentimentul frumosului, contribuie la educarea spiritual-estetică a studentului.

Consultarea edițiilor periodice, inclusiv a celor de specialitate, oferă posibilitatea aprofundării cunoștințelor. Oficiul dispune de 2 155 ex. de publicații seriale de specialitate, 15 în limba rusă. Menționăm abonamentele la revistele *Советская музыка*, începând cu 1963, și *Музыкальная жизнь* din 1965 - 1966 în limba română și 4 titluri în alte limbi.

Colecția de CD, inițiată în 2000, reflectă parțial istoria muzicii universale. Colecția conține informații despre muzicieni, compozitori, interpreți naționali și străini, despre diverse genuri muzicale.

Calitatea sunetului pe un CD este superioară celui de pe discul vinil. CD-ul oferă posibilitatea unor audiții individuale și colective excelente. Sala de lectură muzicală, boxele de audiere / înregistrare individuală oferă alte posibilități de receptare a mesajului cărții, operei, audiția fiind o modalitate eficientă de informare și documentare.

A sporit utilizarea CD-urilor: în 2000 – 94 discuri au fost solicitate de 210 ori, în 2004 – 114 discuri au fost solicitate de 1 956 de ori. Celelalte documente AV: în 2003 – 1 040 de ori, iar în 2004 – de 1 116 ori.

Prezintă interes colecția de discuri de vinil și audio - casete destinate Facultății de Filologie. Ea conține înregistrări ale operelor lui M. Eminescu, V. Alecsandri, M. Sadoveanu, A. Blandiana, I. L. Caragiale, I. Creangă, J. Verne, Frații Grimm.

În 1992, a încetat completarea colecției cu discuri de vinil ale firmelor *Melodia* din Moscova, *Supraphon*, *Opus* (R. Cehă), *Балкантон* (Bulgaria), *Hungaroton* (Ungaria), *Eterna* (Germania), *Electrrecord* (România).

Pentru a cunoaște mai bine preferințele cititorilor noștri, la BȘU se practică mai multe tehnici și metode de investigație. În anul 2006, am realizat un sondaj la Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală. În cele 50 chestionare, studenții și profesorii au răspuns la următoarele întrebări: care sînt produsele și serviciile de informare la care apelează cel mai des; motivațiile și atitudinile față de procesul de informare; gradul de satisfacție, deficiențele observate și, totodată, soluțiile propuse etc. Am constatat că, în general, colecțiile oficiului Documente Muzicale corespund necesităților de studii: - 45 de respondenți și al celor de cercetare - 35 de respondenți. Cititorii au menționat insuficiența literaturii la psihologia muzicală, a metodicii și notelor la studierea clarinetului.

La fel, au fost remarcate pentru calitatea materialelor următoarele reviste: *Muzica* – 25 de respondenți, *Universul muzical* - 15, *Музыкальная*

жизнь - 45, *Музыка в школе* – 35, *Музыкальная академия* – 23, *Музыка и время* – 12, *Искусство в школе* – 10.

Cele mai apreciate aspecte legate de activitatea oficiului, menționate de utilizatori sînt:

- *audiere CD* – 50 de respondenți;
- *printarea documentelor* – 47;
- *utilizarea INTERNET-ului* – 45;
- *înregistrarea muzicală* – 45;
- *audiere de casete* – 15;
- *audierea discurilor de vinil* – 5 respondenți.

Activitatea de popularizare a colecțiilor (expoziții, reviste bibliografice, lansări, buletine informative) este apreciată ca: foarte bună – 45 de respondenți, bună – 5. S-a remarcat că expozițiile oferă informații ample care contribuie la o mai bună cunoaștere a operelor compozitorilor.

Rezultatele acestui sondaj arată că Oficiul reușește, în mare măsură, să-și îndeplinească misiunea. Totodată, sondajul a demonstrat că nu toți utilizatorii cunosc bine sursele de informare și facilitățile oferite. Astfel că noi, bibliotecarii, urmează să fim la zi cu noile tehnologii și să familiarizăm cititorii cu noile metode de “extragere” a cunoștințelor.

Cartea, care a înfruntat timpul, devine piesă de muzeu, iar Biblioteca – lăcașul glasurilor eternității. Astfel de cărți nu mai sunt doar simple documente ale colecției, ci unicate, rarități editoriale și bibliografice, despre care se spune că sunt “un mijloc de a dăinuși”. În tezaurul cultural al Bibliotecii Științifice *Alecu Russo* din Bălți se află, în prezent, 4 042 de cărți rare.

Suținerea din partea administrației, dăruirea bibliotecarilor, resursele alocate pentru completarea în permanență a fondului, au favorizat constituirea, practic, al unuia din cele mai bogate fonduri muzicale din republică.

Această colecție de valoare cuprinde operele unor autori intrați de mult în universalitate, precum și lucrările unor contemporani înzestrați. Docu-

mentele, devenite rarități prin anul de apariție, prin dedicații, autografe etc, demonstrează și dragoste de carte proprie poporului nostru. Prima înregistrare a documentelor muzicale este făcută în limba rusă în registrul de inventar cu Nr.5 (în prezent sînt în total 342), început la 01.04.1950 - 01.09.1950, la pagina 65, cu numărul 13327: Соловьев – Седой, Василий. Выходи сегодня на залив: песня. - Л.: Союз сов. композиторов, 1949. Prima carte în limba română o găsim înregistrată mai tîrziu în registrul de inventar cu Nr.39, început la 02.01.1958-07.05.1959, la pagina 137, sub numărul 96066: Аксьонова, Л.А. Кынтекул популар молдовенеск. - К.: Ед. де Стат а Молдовеи, 1958.

Un fond apreciabil de carte veche sau rară sporește zestrea patrimonială a țării și asigură cercetarea științifică în domeniu. Despre 2 dintre cele mai vechi documente din colecția Bibliotecii noastre a scris preotul Vasile Secrieru în articolul său *Două lucrări valoroase de muzică religioasă din colecțiile BȘU de Stat "Alecu Russo" Bălți // Magazin bibliologic.* - 2005.- Nr. 3-4.- P. 141. *Мологуй Катавасиер: Бине кувынтареа Преасфинцитулуй Архипастор ши Митрополит а тоатэ Ун-гроблахия Д. Д. Нифон* (Ediția a 2-a. – Букрешть: Типография луй Антон Панн, 258 p.), aparține autorului Anton Pann și a văzut lumina tiparului în anul 1854 și *Anastasimatarul* cuprinde serviciile de Sîmbătă seara și Duminică dimineața puse pe cele 8 glasuri întrebuintate în Biserica Ortodoxă Română, semnat de Gavriil Muzicescu, Gheorghe I. Dima și Grigore I. Gheorghiu: *Glasul al 5-8-lea*, 1887 - 1889, care a intrat în fond în anii 2000, prin donația făcută de bibliofilul bălțean Iulius Popa.

O filă aparte îi revine revistei *Нувеллисть: музыкальный журнал для фортепиано* și ziarului *Музыкально-театральная газета.* - С. - Петербург: у М. Бернарда, поставщика Двора Его Императорскаго Величества, 1880, годь сорокъ

первый. Prima ediție a acestei reviste a apărut în 1839 și avea scopul de a oferi fiecărei familii și fiecărui doritor posibilitatea de a cunoaște cele mai cunoscute piese muzicale, romanțe, dansuri. Pentru a fi la curent cu toate noutățile muzicale, redacția ținea legături cu compozitorii ruși și cu editurile muzicale din Europa și publică pe paginile revistei piese alese, demne de atenția publicului. Revista apărea în primele zile ale fiecărei luni în 10 caiete de 30 - 35 pagini. Fiecare caiet conține 4 - 5 piese de salon, 1 - 2 dansuri, o romanță și 2 piese la 4 mîini. Ziarul avea următoarele secții: 1 - articole despre viața muzicală oficială din țară și de peste hotare, 2 - viața muzical - teatrală, 3 - noutățile din lumea muzicii și teatrului, 4 - bibliografie, 5 - foiletoane. Ziarul apărea sezonier: iarna și toamna.

De asemenea, un loc important îl ocupă în colecție și manualele vechi, primul fiind - Дамм, Густав. *Школа для фортепиано и собрание пьес для юношества*: новое изд., пересмотр. и доп. профессором К. Лютш.- М.: Гос. изд. муз. сектор, 1924.- 242 с. Gustav Damm sau Fedor Șteingreber a trăit și a activat între 1830 - 1904.

La capotolul Coregrafiei, reprezentative sînt valsurile, dansul care a dat farmec nou muzicii secolului al XIX-lea, dans care l-a entuziasmat în mod deosebit pe Chopin. Luminoase pînă la strălucire, unele din valsurile sale oglindesc licăriri ale detașării totale de ceea ce ar putea umbri dragostea de viață (așa-numitele valeses brillantes). Briante, elegiace, meditative sau dramatice, valsurile lui Chopin se numără printre bijuteriile muzicale ale literaturii pentru pian. Fondul Oficiului deține edițiile care acoperă o largă arie cronologică: Шопен, Фредерик. *Вальсы: для фп.* - М.: Госмузиздат, 1935, 1966, 1977, 1980.

Ar fi de menționat și edițiile partiturii Глинка, Михаил. *Руслан и Людмила*: опера в 5 действиях: по поэме А.С. Пушкина. – М.: Госмузиздат, 1947, 1968, 1979. Această ediție în 360

de pagini, apare doar la 2 ani după război, prima fiind editată la S.-Petersburg la 27 noiembrie 1842.

Unul din cel mai popular cântec din filmul “Copiii căpitanului Grant” (ecranizare rusă după celebrul roaman al lui J. Verne), cântec despre căpitanul care a trecut prin toate greutățile, este compus de Дунаевский, И. *Две песенки из фильма «Дети капитана Гранта»: Споў нам, ветер; Песенка о капитане.* – M.: Музгиз, 1936, care este prima ediție a acestor cântece.

Găsim și a 12-a ediție a cântecului *Тоска по Родине: для фп.: перелож. Ф. Е. Кроупа.* Харьков: Музыкальный магазин Н. Маречекъ. Anul de ediție nu este indicat, dar acest marș, la vremea apariției, era cunoscut și ca *Прощание славянки* de Ф. Е. Кроуп.

Sînt de remarcat 2 piese de salon, editate la începutul veacului trecut. O lucrare: A. Ovenberg *Песня умирающего лебедя : мелодія для фп. въ 2 руки* și valsul *Разбитая жизнь - La vie brisee* V. A. Присовского. Aceste note au fost editate la cunoscuta, nu doar în Russia, editură muzicală a lui Leon Idzicovskii, care a emigrat după revoluție împreună cu familia în Polonia.

În partea de jos a primei pagini a ediției muzicale scrie „Комиссионеръ Киевского Отдѣлення Императорскаго Русскаго Музыкальнаго Общества и Киевской Консерватории. Поставщикъ Варшавскаго Музыкальнаго Института”. În conti-

nuare, sînt enumerate orașele, unde editura avea magazine, cu indicarea familiei stăpînului. Rețeaua de magazine acoperea, practic, întreg teritoriul Rusiei. Notele se editau cu precădere la Kiev și Varșovia, dar se vindeau și la Moscova, Odesa, Petrograd, Rostov – pe - Don, Ekaterinoslav, Barnaul, Vladivostok și Vilno. O parte din lucrări se editau și în orașele unde funcționau magazine speciale. Spre exemplu, lucrările care se păstrează la noi în Bibliotecă, au inscripții pe prima pagină “Нотопечатная и типо-литография Г. М. Пуховича. Ростовъ на Дону”. Cu părere de rău, nici pe o lucrare nu este indicată data sau anul de editare. Așa cum unul din Magazine era în Petrograd, se poate considera că notele au fost editate nu mai degrabă de 1914 și nu mai tîrziu de 1917. Se știe că Sankt - Petersburg a devenit Petrograd în 1914 și ortografia veche a fost schimbată conform deciziei Ministerului Învățămîntului și Guvernului Provizoriu în 1917. Ortografia nouă a schimbat literele “ ять ” și “ фита ”, “ I ” prin o singură literă.

Pe ultima pagină se editau listele lucrărilor muzicale a celor mai cunoscuți compozitori. După notele lui A. Overberg la cântecul *Песня умирающаго лебедя*, urmează lista a 32 de serenade, romanțe, piese cu titlul “Любимые сочинения А. Ovenberга”. Majoritatea din ele poartă titluri frumoase, traduse în franceză, care determină caracterul lucrărilor: *Весна идетъ, любовь несетъ, Девушка и розы, По Московски.* Despre ultimele 2 piese sînt de găsit ceva informații la Boris Rubin în descrierea notelor muzicale, ce aparțineau tatălui său, muzicant, violonist, care a lucrat mult timp în Orchestra simfonică a Filarmonicii din Novosibirsk, mai tîrziu a emigrat în America.

Nu am putut găsi lucrările lui A. Ovenberg și V. Prisovskii, iar toate tentativele de a găsi informații despre acești compozitori nu au dat nici un rezultat.

Evidențiez încă o dată bogăția colecției și privesc cu încredere în viitor.